

PSYCHOPATOLOGIE PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU

Lekce I

Kontakt

- **Mgr. et Mgr. David Havelka, Ph.D.**
 - havelka@ped.muni.cz
 - **Prosím uvádět v předmětu zprávy kód předmětu!**
 - **Setkání:**
 - Pá 17. 9. 10:00–13:50
 - Pá 19. 11. 9:00–12:50
 - **konzultační hodiny: pátek (po předchozí e-mailové domluvě, nejlépe přes MS TEAMS)**
 - po předchozí domluvě možné i v jiné dny odpoledne

Témata

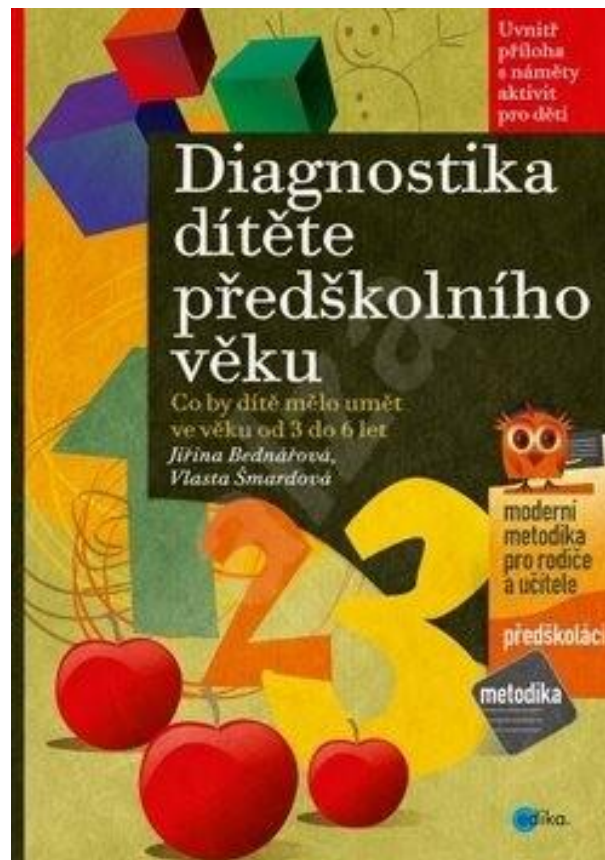
- Obecné aspekty zdravého duševního vývoje předškolního dítěte
- Možnosti spolupráce s odborníky
- Mentální postižení, opoždění ve vývoji
- Psychosociální deprivace, syndrom CAN, sexuální zneužívání
- Úzkostné a depresivní prožívání, separačně-úzkostná reakce
- Problémy a poruchy spánku, neorganická enuréza a enkopréza
- Porucha aktivity a pozornosti, problémy a poruchy v chování
- Poruchy autistického spektra
- Sourozenecká rivalita, přítomnost duševní poruchy v rodině
- Školní zralost

Témata

- Doporučená doba pro studium tématu je jeden týden
- Každý týden bude přidáno jedno nové téma
- Ke starším tématům je možné se průběžně vracet
- Téma je možno najít v interaktivních osnovách

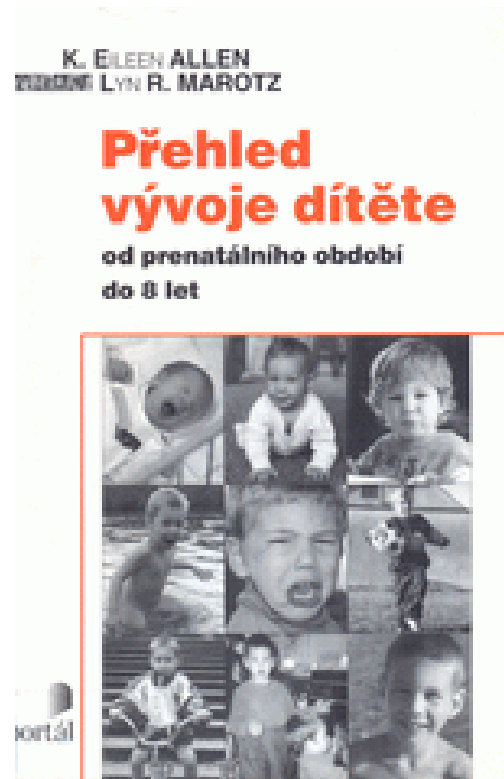
Literatura - základní studijní text

BEDNÁŘOVÁ, Jiřina a Vlasta ŠMARDOVÁ. *Diagnostika dítěte předškolního věku : co by dítě mělo umět ve věku od 3 do 6 let.*

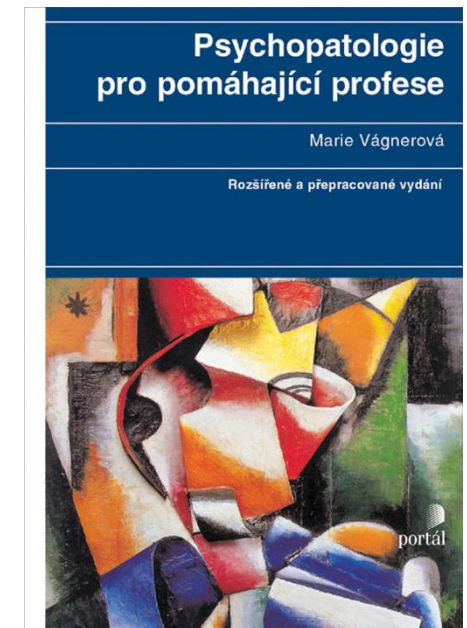
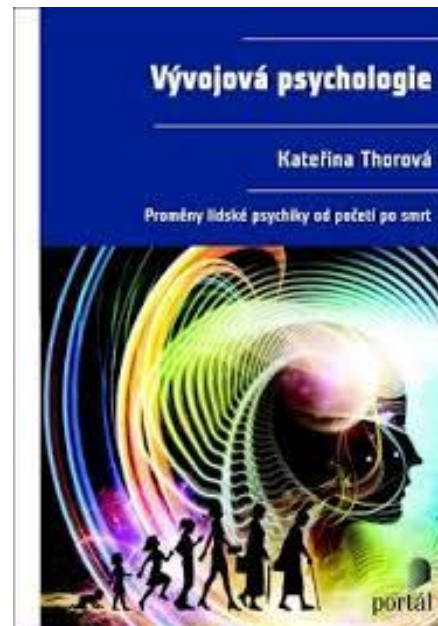
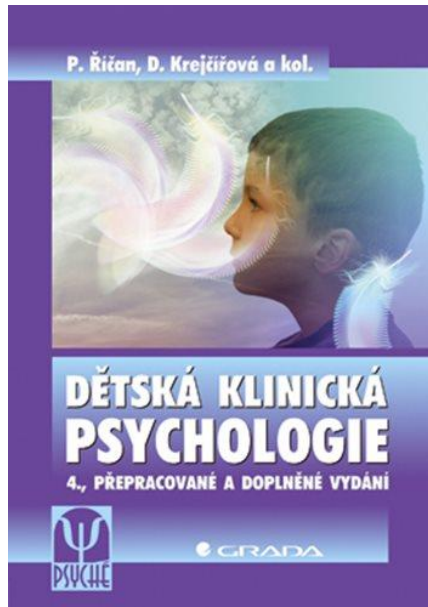
Doporučená literatura

ALLEN, K. Eileen a Lynn R. MAROTZ. *Přehled vývoje dítěte : od prenatálního období do 8 let*

Doplňující literatura

- ŘÍČAN, Pavel a Dana KREJČÍŘOVÁ. *Dětská klinická psychologie*
- THOROVÁ, Kateřina. *Vývojová psychologie : proměny lidské psychiky od početí po smrt*
- VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese : variabilita a patologie lidské psychiky*

Požadavky k zakončení kurzu

- předmět je zakončen písemným zápočtem (test)
 - ▣ 20 otázek s možností volby (a-d), jedna správná odpověď
 - ▣ Otázky budou vycházet z prezentací a materiálů v interaktivní osnově
 - ▣ Pro udělení zápočtu je třeba získat 65% (13 správných odpovědí)
 - ▣ Termíny testu: 7.1. a 21.1.

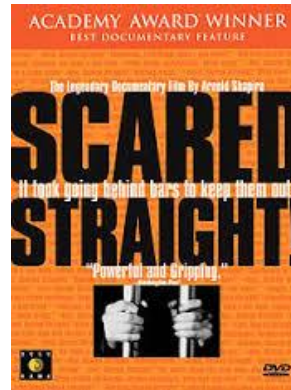

SCARED STRAIGHT

O programu SCARED STRAIGHT

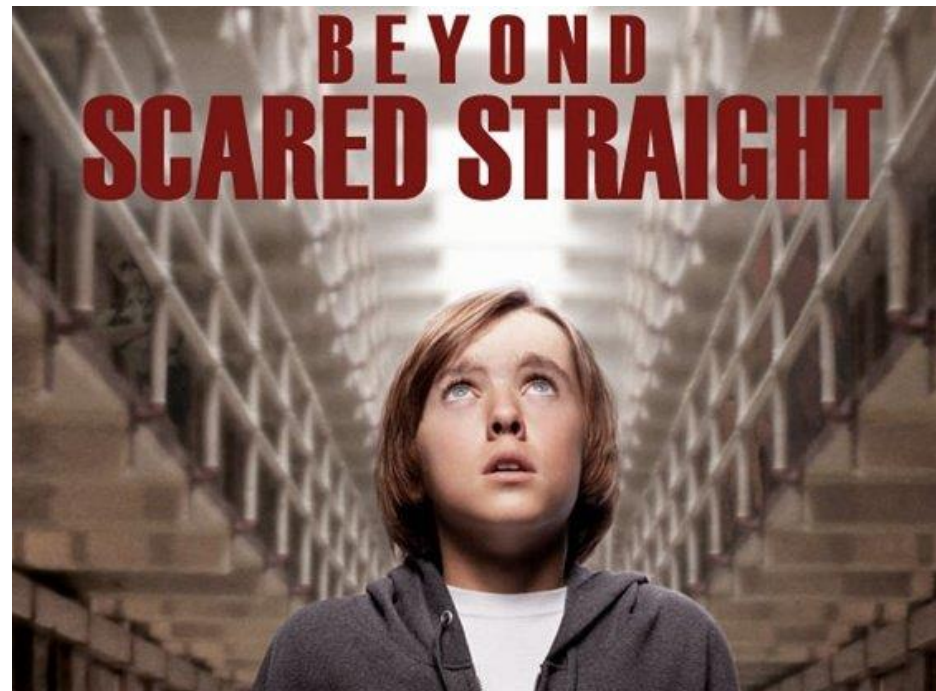
- Vznik: 70. léta 20. století
- Autoři: vězni v dlouhodobém výkonu trestu (zejm. Richard Rowe)
- Cíl: prevence delikvence mladistvých
- Rozšíření: USA, VB, Norsko, Austrálie, Německo, Kanada
- Média: TV seriál Beyond scared straight (13. 1. 2011 – 3. 9. 2015)

Dokumentární film

- 1978: Arnold Shapiro
- Do konce roku 1979 – rozšířen do více než 30 jurisdikcí USA¹

Ukázka

Efektivita programu

12 statisticky silných studií (1978 – 2010)²

Ukázalo, že Scared straight

!NEFUNGUJE!

Nebyla publikována studie prokazující opak¹

-
-
- ² - Klenowski, P. M., Bell, K. J., & Dodson, K. D. (2010). An Empirical Evaluation of Juvenile Awareness Programs in the United States: Can Juveniles be “Scared Straight”? *Journal of Offender Rehabilitation*, stránky 254–272.
- ¹ - Petrosino, A., Carolyn, T.-P., Holis-Peel, M. E., & Stern, A. (2014). Scared Straight and Other Juvenile Awareness Programs for Preventing Juvenile Delinquency. *Crime Prevention Research Review*.

Důvody nefunkčnosti

- ▣ **Nepřiměřené DÁVKOVÁNÍ**
- ▣ **KONFRONTAČNÍ** povaha setkání
- ▣ **Opravdový zájem**
- ▣ **KRUTOST** trestu je mnohem méně odstrašující, než **JISTOTA** trestu
- ▣ **Nedostatek REHABILITAČNÍCH** komponent
- ▣ **Program není postaven na explicitní teorii**
- ▣ **Nedelikventní X delikventní jedinci**

<http://www.psychologon.cz/data/pdf/448-jen-je-nechte-at-se-boji-scared-straight-nejrozsirenejsi-programy-prevence-delikvence-mladistvych-a-jejich-ucinnost.pdf>

Nápady pro práci s předškolními dětmi

Poučení pro práci s předškolními dětmi

Naše kroky a postupy je třeba:

- stavět na teorii a znalostech, nikoli intuici
- stavět na životním příběhu a vývojové etapě dítěte
- jednoduchá řešení nemusí být vždy ta nejlepší
- výchova je proces dlouhodobý, nikoli jednorázový
- dítě změním rozvojem jeho dobrých stránek, nikoli připomínáním toho špatného
- důsledné vyžadování nápravy je efektivnější, než riziko krutého trestu
- to, co platí na nás, nemusí platit na druhé...neexistuje univerzální formulka

Originální dokument

https://www.youtube.com/watch?v=gXRIR_Svgq4

Obecné aspekty zdravého vývoje

Sociální učení

Teorie sociálního učení

Sociální učení = osvojování si komplexních způsobů chování a jednání přiměřených určité sociální situaci. Jeden ze základních nástrojů socializace

- Základní formy:
 - *sociální posilování*
 - *imitace (nápodoba)*
 - *Identifikace*
 - observační učení
 - Anticipace
 - asociace

□ Produkty sociálního učení:

- sociální role
- postoje
- hodnoty
- ideály atp.

Bobo doll experiment

Role učitele

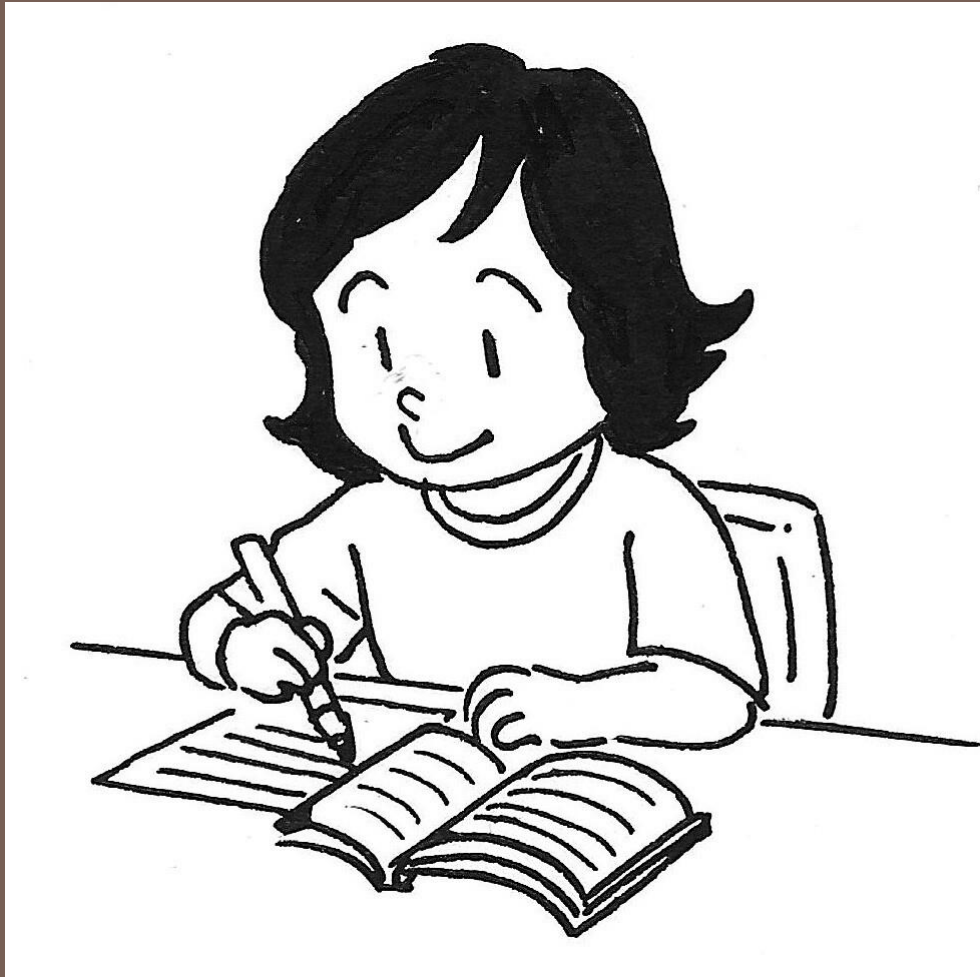
Učitel může být druhou nejvlivnější
dospělou osobou v životě dítěte

https://www.youtube.com/watch?v=jOrGsB4qG_w

Téma dle volby

- Možnosti spolupráce s odborníky
- Mentální postižení, opoždění ve vývoji
- Úzkostné a depresivní prožívání, separačně-úzkostná reakce
- Porucha aktivity a pozornosti, problémy a poruchy v chování
- Poruchy autistického spektra

DO PŘÍŠTÍHO SETKÁNÍ

Nepovinné ale silně doporučené 😊

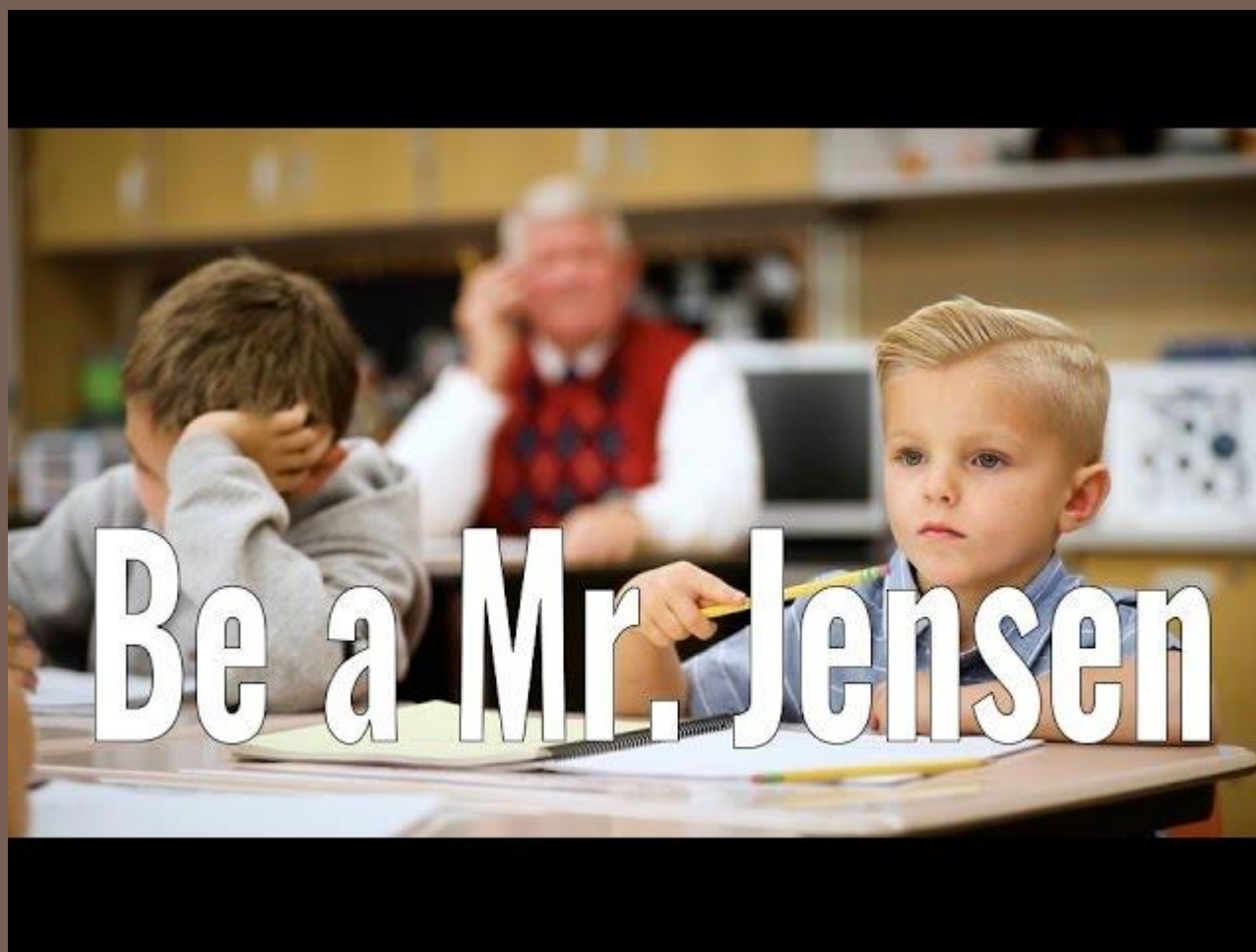
- Bezprostředně po skončení dnešní online lekce věnujte 5-10 minut sepsání Vašich dojmů, pocitů myšlenek z videa, které za chvíli uvidíte

- Děti bez lásky

(zhlédnutí filmu a zodpovězení otázek v prezentaci)

<https://www.youtube.com/watch?v=iLjHAP9Cho4>

- Na základě dnešního hovoru o programu SCARED STRAIGHT vytvořte seznam 5-10 zásad práce předškolním dítětem s problémovým a poruchovým chováním (na dalším setkání budeme vzájemně sdílet a inspirovat se 😊)
- Vypracovat (dobrovolnou esej) k dokumentárnímu filmu The eye of the storm (více viz Interaktivní osnova – úvodní lekce)

UČITELSKÁ INSPIRACE